

Załącznik do Uchwały Nr XXXVII/185/21
Rady Powiatu Brzezińskiego
z dnia 25 maja 2021 r.

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W
RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE W POWIECIE
BRZEZIŃSKIM NA LATA 2021-2027**

Opracowanie:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach

Brzeziny, 2021

Spis treści

I. Zjawisko przemocy i obowiązujące akty prawne.....	3
II. Charakterystyka przemocy według danych powiatowego centrum pomocy rodzinie - diagnostyka problemu w powiecie.....	8
III. Diagnoza zasobów.....	15
IV. Cele i założenia programu.....	18
V. Harmonogram działań.....	20
VII. Źródła finansowania.....	25
VIII. Monitoring i ewaluacja.....	26

I. ZJAWISKO PRZEMOCY I OBOWIĄZUJĄCE AKTY PRAWNE

Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2023 został opracowany stosownie do zapisów art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zgodnie z którym do zadań własnych powiatu należy „opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”.

Program zakłada podejmowanie kompleksowych działań skierowanych zarówno na profilaktykę przeciwdziałania przemocy, jak również na ochronę ofiar przemocy i edukację sprawców stosujących przemoc w rodzinie.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc to jednorazowe lub powtarzające się, umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, które powodują szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Jedna z najczęściej używanych definicji, określających zjawisko przemocy mówi, iż „przemoc to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie lub zaniechanie skierowane ku członkowi rodziny, powodujące szkody i cierpienie oraz naruszające godność i prawa jednostki”.¹

Najczęściej występujące formy przemocy to: przemoc fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna i zaniedbanie:

- przemoc fizyczna - są to wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań, czy zasinień,

- przemoc psychiczna - to umyślne działanie wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenie u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych,

- przemoc seksualna - polega na wymuszaniu niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy,

- przemoc ekonomiczna - to działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy,

- zaniedbanie – to działanie polegające na ciągłym niezaspokajaniu podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc w rodzinie nie jest zdarzeniem jednorazowym. Jej powstanie powoduje cykliczne powtarzanie się. W cyklu przemocy wobec bliskich obserwuje się trzy kolejno następujące po sobie fazy:

- faza narastającego napięcia - początkiem cyklu jest wyczuwalny wzrost napięcia, narastające sytuacje konfliktowe, których przyczyny mogą tkwić poza rodziną, czasem są to

błahostki, drobne nieporozumienia powodujące dalszy wzrost napięcia. Zaczyna pojawiać się agresja.

- faza ostrej przemocy - następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych. W tej fazie najczęściej występuje interwencja, ofiary w afekcie decydują się wezwać pomoc, czy złożyć skargę.

- faza miodowego miesiąca - to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej, że to się więcej nie powtórzy. Ofiary zaś wierzą wbrew zdrowemu rozsądkowi, bo w głębi serca tego oczekują, znowu narasta napięcie i wszystko zaczyna się powtarzać. I nawet jeśli przed chwilą były gotowe uciec, teraz zostają. Sprawca nie jest w stanie długo pełnić takiej roli: z jakiegoś powodu znowu narasta napięcie i wszystko zaczyna się powtarzać.

Działania ujęte w niniejszym Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Brzezińskim realizowane będą w oparciu o obowiązujące akty prawne, a w szczególności:

1. Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

2. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.).

3. Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.).
4. Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 2082 z późn. zm.).
5. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.).
6. Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.).
7. Ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 575 z późn. zm.).
8. Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 920 z późn. zm.).
9. Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1782 z późn. zm.).
10. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1137 z późn. zm.).
11. Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 1749 z późn. zm.).
12. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących

przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-
edukacyjne (Dz. U. z 2011 r., nr 50 poz. 259),

13. Uchwałę nr 16 Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego
Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2021 (M.P. z 2021 r. poz. 235).

14. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury
„Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. z 2011 r. nr 209, poz.
1245).

15. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 marca 2011 r. w
sprawie procedury postępowania przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z
rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z
przemocą w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 81, poz. 448).

Zgodnie z art. 6 ust. 3 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, do zadań własnych
powiatu należy, w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na
celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia
prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych
przemocą w rodzinie,
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,

4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodku interwencji kryzysowej.

Ponadto do zadań powiatu z zakresu administracji rządowej dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy, w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

II. CHARAKTERYSTYKA PRZEMOCY WEDŁUG DANYCH POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE - DIAGNOSTYKA PROBLEMU W POWIECIE

1. Dane demograficzne

Powiat brzeziński leży w centralnej Polsce we wschodniej części województwa łódzkiego. Składa się z pięciu gmin, wśród których są cztery gminy wiejskie: Gmina Dmosin, Gmina Rogów, Gmina Jeżów oraz jedna gmina miejska: Miasto Brzeziny (będąca siedzibą Powiatu). Powiat brzeziński liczy 30 833 mieszkańców (dane GUS, stan na 31 grudnia 2019 r.), z czego 51,5% stanowią kobiety, a 48,5% mężczyźni. W latach 2002-2019 liczba mieszkańców wzrosła o 0,1%. Średni wiek mieszkańców wynosi 42,2 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa łódzkiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Prognozowana liczba mieszkańców powiatu brzezińskiego w 2050 roku wynosi 27 744, z czego 14 502 to kobiety, a 13 242 mężczyźni. Mieszkańcy powiatu brzezińskiego zawarli w

2019 roku 132 małżeństw, co odpowiada 4,3 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to nieznacznie mniej od wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,4 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie mniej od wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie mniej od wartości dla kraju. 27,2% mieszkańców powiatu brzezińskiego jest stanu wolnego, 57,0% żyje w małżeństwie, 4,2% mieszkańców jest po rozwodzie, a 11,4% to wdowy/wdowcy. Powiat brzeziński ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -86. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -2,79 na 1000 mieszkańców powiatu brzezińskiego. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,78 i jest większy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. Saldo migracji zewnętrznej jest dodatnie. 59,8% mieszkańców powiatu brzezińskiego jest w wieku produkcyjnym, 17,8% w wieku przedprodukcyjnym, a 22,4% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym (źródło GUS, 31.XII.2019, za: https://www.polskawliczbach.pl/powiat_brzezinski#dane-demograficzne).

Do realizacji zadań ustawowych, związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie powoływane są Zespoły Interdyscyplinarne, które tworzą przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, Prokuratury, Zespołu Kuratorów Sądowych, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, i innych instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W powiecie brzezińskim we wszystkich gminach funkcjonują Zespoły Interdyscyplinarne d.s przeciwdziałania przemocy, ich celem jest m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach

zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym patologią.

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach współpracują z miejskim i gminnymi ośrodkami pomocy społecznej oraz policją prowadząc sprawy, w których wykorzystywana jest procedura i dokumentacja „Niebieskie Karty”. W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w przypadkach powzięcia informacji o objęciu rodziny procedurą „Niebieskie Karty” – pracownicy na piśmie informują zarówno osobę, wobec której istniało podejrzenie stosowania przemocy, jak i osobę podejrzaną o stosowanie przemocy o formach pomocy, jaką oferuje PCPR realizujący zadania z zakresu interwencji kryzysowej.

W kolejnych latach do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wpłynęło zawiadomień:

- 2018 rok - 13 zawiadomień,
- 2019 rok - 23 zawiadomień,
- 2020 rok - 22 zawiadomień.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach podejmuje działania mające na celu zmniejszenie skali przemocy w rodzinie. PCPR w miarę swoich możliwości i kompetencji wspiera rodziny w przezwyciężaniu trudności. Punkt Interwencji Kryzysowej, działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, udziela poradnictwa specjalistycznego świadczonego przez psychologa, pracownika socjalnego, pedagoga, prawnika oraz instruktora terapii uzależnień. Możliwość umówienia spotkania była zawsze indywidualnie dostosowywana do klienta, aby umożliwić jak najskuteczniejszą pomoc. Oferta skierowana była do mieszkańców powiatu brzezińskiego. Spotkania odbywały się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach (ul. Konstytucji 3 Maja 3/5, II piętro). W uzasadnionych przypadkach specjaliści udawali się do miejsca zamieszkania interesantów, w pomoc zaangażowane były także inne osoby wspierające, pracujące w instytucjach powiązanych z klientem lub mogących

udzielić rzetelnej informacji nt. działań jakimi dysponują i mogą wesprzeć osoby zainteresowane. W przypadku braku możliwości udzielenia pomocy w ramach Punktu interesanci otrzymywali informacje o miejscach i specjalistach, mogących udzielić im dalszego wsparcia.

Od połowy marca 2020 roku, w związku z wprowadzeniem na terenie Polski stanu epidemii, spowodowanego rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, pomoc udzielana była głównie telefonicznie i mailowo, a osoby doświadczające przemocy w rodzinie otrzymywały informację o aplikacji mobilnej "Twój Parasol". W maju 2020 roku przywrócona została możliwość kontaktów bezpośrednich ze specjalistami PIK.

Informator zawierający spis miejsc i specjalistów wraz z opisem ich działalności oraz możliwych form kontaktu z tymi jednostkami (adresy, numery telefonu, e-maile, strony internetowe) był dostępny dla wszystkich klientów Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach.

Pisemną informację o działaniu Punktu oraz dane kontaktowe otrzymały również osoby, wobec których sporządzono „Niebieską Kartę”. W siedzibie Centrum na tablicy ogłoszeń na bieżąco wywieszana jest wszelkie dostępne informacje dotyczące zjawiska przemocy. Udostępnia się opracowania, ulotki i broszury pozyskane z innych źródeł, jak i własne opracowania. Ponadto PCPR współpracuje i kontaktuje się z innymi instytucjami i organizacjami z terenu powiatu brzezińskiego zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz promowanie prawidłowych postaw i metod wychowawczych.

Poradnictwo ukierunkowane było na zmiany zachowań i postaw klientów, jak też na rozwój ich kompetencji emocjonalnych, tj. na podniesienie poziomu samokontroli, radzenie sobie z lękami oraz stresem, podniesienie samooceny, poprawę zdolności tworzenia więzi, współpracy i komunikowania się z otoczeniem, a także na poprawę własnej motywacji do

działania. Członkowie rodzin z problemem alkoholowym otrzymywały informacje na temat choroby alkoholowej oraz możliwości działania w tym zakresie. Osobom nadużywającym alkoholu starano się dostarczyć wiedzy pomagającej rozpoznać u siebie objawy choroby alkoholowej oraz omówić psychologiczne mechanizmy uzależnienia.

Z prowadzonego przez Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie monitoringu zapotrzebowania na wsparcie w postaci schronienia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, szczególnie matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży wynika, że ośrodki pomocy społecznej z obszaru powiatu nie zgłaszały potrzeby takiego zabezpieczenia. Na podstawie danych statystycznych Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Łodzi można stwierdzić, że w okresie obowiązywania poprzedniego Programu z powiatu brzezińskiego ze schronienia skorzystała 1 kobieta z synem.

W latach 2018, 2019 i 2020 nie był realizowany program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie, ani program psychologiczno- terapeutyczny dla sprawców przemocy w rodzinie ze względu na niemożność zrekrutowania prowadzących, których kwalifikacje byłyby zgodne z §9 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. z 2011 r., poz. 259).

W siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach odbyły się szkolenia: „Praca z trudnym klientem” oraz " Jak pracować z osobą stosującą przemoc w rodzinie", skierowane do specjalistów z terenu powiatu brzezińskiego- pracowników Ośrodków Pomocy

Społecznej, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Domów Pomocy Społecznej oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.

Wśród pracowników OPS-ów oraz Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przeprowadzona została ankieta dotycząca czynników sprzyjających oraz utrudniających udzielanie skutecznej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Jako czynniki sprzyjające wskazane zostały:

- poprawa sytuacji zawodowej i materialnej rodzin
- wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie
- doświadczenie służb w pracy z ofiarami przemocy rodzinie oraz członkami rodzin
- podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- spotkania i akcje informacyjne, działania profilaktyczne/edukacja społeczeństwa nt zjawiska przemocy w rodzinie
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa na terenie gminy
- procedura "Niebieskiej Karty" i działalność Zespołu Interdyscyplinarnego
- wysokie kompetencje kadry pomocy społecznej
- dobra współpraca interdyscyplinarna pomiędzy instytucjami
- możliwość aplikowania o środki na działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w ramach programów rządowych i resortowych
- funkcjonujące rozwiązania prawne

- otwartość osób dotkniętych przemocą na korzystanie z pomocy
- działalność Punktu Interwencji Kryzysowej
- dobra znajomość środowiska przez służby pomocowe
- świadomość problemu wśród społeczności lokalnej
- izolowanie ofiar od sprawców na podstawie odrębnych przepisów

Jako czynniki niesprzyjające udzielaniu skutecznej pomocy wskazano:

- niski poziom świadomości, stereotypy, przyzwolenie na przemoc
- zamknięte środowisko, lęk przed sprawcą, poczucie wstydu przed ujawnieniem problemu
- niechęć ofiar/ sprawców do współpracy, rezygnacja z proponowanych form pomocy
- przewlekłość procedur/opieszałość sądów/ luki w systemie prawnym
- brak współpracy sądów i prokuratury z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej
- obciążenie pracowników instytucji pomocowych, braki kadrowe
- mała liczba szkoleń specjalistycznych, brak odpowiednio wykwalifikowanej kadry
- niewystarczające fundusze
- słaba współpraca interdyscyplinarna pomiędzy instytucjami, słaby przepływ informacji między służbami
- brak realizacji oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie

- powiązanie przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym
- bezrobocie, ubóstwo, zależność finansowa ofiary od sprawcy
- poczucie bezkarności wśród sprawców, brak skutecznych narzędzi
- wypalenie zawodowe osób pracujących w jednostkach pomocowych

Specjaliści pracujący w Ośrodkach Pomocy Społecznej przyznają, że pomimo wzrostu społecznej świadomości dotyczącej zjawiska przemocy, nadal powszechna jest niechęć do współpracy w rozwiązywaniu problemów przemocowych w rodzinie, a oferowana pomoc specjalistów odbierana jako zbyt duża ingerencja osób obcych w system rodzinny.

Głównym założeniem obowiązującego dotychczas Programu było zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska przez zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie, zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług. Opracowanie nowego dokumentu podyktowane jest upływem perspektywy czasowej, na którą ustanowiony został dotychczas obowiązujący Program. Zadaniem Programu jest kontynuacja szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie, ochronę i pomoc osobom dotkniętym przemocą, podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

III. DIAGNOZA ZASOBÓW

1. Podmioty

Podmiot	Obszar działania
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	powiat brzeziński
Zespół Interdyscyplinarny Ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej	gm. Brzeziny
Zespół Interdyscyplinarny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej	gm. Dmosin
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	gm. Jeżów
Zespół Interdyscyplinarny w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej	miasto Brzeziny
Zespół Interdyscyplinarny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej	gm. Rogów
Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	powiat brzeziński
Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie	miasto Łódź
Komenda Powiatowa Policji	powiat brzeziński
Sąd	ogółem
Prokuratura	ogółem
Placówki Ochrony Zdrowia	ogółem
Placówki oświatowe	ogółem

2. Specjaliści

Specjaliści dostępni w bezpośrednio bliskim środowisku społecznym	Główny obszar działań poszczególnych specjalistów pod kątem przemocy domowej
Pracownicy socjalni	- działalność w środowiskach społecznych, gdzie znajdują się jednostki wymagające pomocy,

	<ul style="list-style-type: none">- pomoc w usamodzielnieniu osób dotkniętych przemocą w rodzinie,- pomoc w odzyskaniu lub umocnieniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie osób dotkniętych przemocą oraz osób stosujących ją,- wzmacnianie zdolności do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów, pomaga w aktywizacji zawodowej i społecznej osób dotkniętych przemocą,- współpraca m. in. z doradcą zawodowym, psychologiem, policją, prawnikiem i innymi członkami zespołu interdyscyplinarnego;
Psycholodzy	<ul style="list-style-type: none">- działalność w interwencjach (sytuacjach) kryzysowych,- diagnoza zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania,- profilaktyka, diagnoza i terapia uzależnień,- terapia zaburzeń w regulacji stosunków osób dotkniętych przemocą oraz osób ją stosujących z otoczeniem,- psychoterapia osób doświadczających przemocy oraz osób ją stosujących,- współpraca m. in. z pracownikami socjalnymi, policją, prawnikiem i innymi członkami zespołu interdyscyplinarnego;
Pracownicy służby zdrowia	<ul style="list-style-type: none">- udzielenie pomocy medycznej,- rozpoznanie sygnałów świadczących o występowaniu przemocy, szczególnie przy próbach ukrycia tego,- wystawienie na prośbę poszkodowanych

	<p>zaświadczenia lekarskiego o stwierdzonych obrażeniach,</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizacja procedury „Niebieskie Karty”. <p>Pracownikiem ochrony zdrowia uprawnionym do realizacji procedury jest osoba, wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna i ratownik medyczny,</p> <ul style="list-style-type: none"> - udzielenie pacjentowi, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie;
<p>Prawnicy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pomoc osobie dotkniętej przemocą w ukaraniu osoby ją stosującej, - współpraca m. in. z pracownikami socjalnymi, policją, psychologami i innymi członkami zespołu interdyscyplinarnego;
<p>Pracownicy placówek oświatowych (m.in. nauczyciele i pedagodzy)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dbanie o prawidłowy rozwój człowieka jako istoty społecznej, - możliwość bieżącej obserwacji dziecka, - pomoc w wychowywaniu i opiece nad dzieckiem, - diagnoza pedagogiczna, opiniowanie oraz udzielanie pomocy dziecku, - współpraca m. in. z pracownikami socjalnymi, policją, prawnikami i innymi członkami zespołu interdyscyplinarnego;

Policjanci	<ul style="list-style-type: none">- zapewnienie bezpieczeństwa osobie dotkniętej przemocą w rodziniei zapewnienie porządku publicznego,- pilnowanie przestrzegania prawa i ściganie osób stosujących przemoc domową,- zapewnienie ochrony i pomocy w sytuacjach kryzysowych,- współpraca m. in. z pracownikami socjalnymi, psychologami, prawnikami i innymi członkami zespołu interdyscyplinarnego.
------------	--

IV. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w powiecie brzezińskim.

Aby efektywnie realizować cel główny sformułowano następujące cele szczegółowe: 1)

Zwiększenie wiedzy z zakresu przemocy oraz podniesienie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na temat przemocy;

2) Upowszechnienie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;

3) Zwiększenie skuteczności działań w zakresie udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;

4) Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec sprawców przemocy w rodzinie;

5) Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji oraz innych podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w celu podniesienia jakości i dostępności usług

Adresaci programu:

1. Społeczność lokalna powiatu
2. Osoby doznające przemocy
3. Sprawcy przemocy w rodzinie.
4. Przedstawiciele władz lokalnych, instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy rodzinom zagrożonym, bądź dotkniętym przemocą.

Realizatorzy i partnerzy programu:

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie powinny być prowadzone we wszystkich jednostkach na terenie powiatu, które w ramach swoich działań zajmują się ochroną, a także wsparciem rodziny i dzieci. Celem realizacji programu jest niezbędna współpraca pomiędzy instytucjami działającymi we wskazanym obszarze. Realizatorami i partnerami Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Brzezińskim będą:

1. Starostwo Powiatowe w Brzezinach.
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach .
3. Miejski i gminne ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu.
4. Lokalne zespoły interdyscyplinarne.
5. Miejska i gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.
6. Komenda Powiatowa Policji w Brzezinach.
7. Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej.
8. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Brzezinach.
9. Placówki oświatowe.

10. Placówki ochrony zdrowia.
11. Organizacje pozarządowe i kościelne działające na rzecz rodziny.
12. Inne podmioty działające na rzecz osób doświadczających przemocy lub stosujących przemoc.

V.HARMONOGRAM DZIAŁAŃ:

Cel 1. Zwiększenie wiedzy z zakresu przemocy oraz podniesienie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej na temat przemocy.

Kierunki i rodzaje działań:

1. Edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy i jej skutków poprzez przygotowanie i udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym.
2. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które:
 - obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiające jej stosowanie,
 - opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno – kulturowe uwarunkowania,
 - promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby wykonujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę,
 - promują działania Służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc.
3. Współpraca pomiędzy organami samorządu terytorialnego a kościołami lub związkami wyznaniowymi na danym terenie, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska

przemocy w rodzinie w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub programów nauk przedmałżeńskich.

4. Przygotowanie i dystrybucja plakatów i ulotek o treści profilaktycznej z informacją o prawidłowych wzorcach życia rodzinnego oraz o przeciwdziałaniu przemocy.

Wskaźniki:

- liczba podjętych inicjatyw
- liczba zrealizowanych działań
- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- liczba rozdstrybuowanych plakatów i ulotek
- liczba instytucji i specjalistów, którzy otrzymali ulotki i plakaty
- liczba artykułów w lokalnej prasie i mediach społecznościowych

Termin realizacji:

2021-2027

Cel 2. Upowszechnienie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie

Kierunki i rodzaje działań:

1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy m.in medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej.
2. Wymiana informacji i podejmowanie wspólnych działań przez instytucje na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie.

3. Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, w tym punktów konsultacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

4. Rozpowszechnianie ulotek/broszur/materiałów promocyjnych/artykułów z tematyki prewencji lub interwencji kryzysowej lub sposobów reagowania na przemoc w rodzinie.

Wskaźniki:

- liczba podjętych inicjatyw

- liczba zrealizowanych działań

- liczba osób, którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- liczba osób korzystających z oferty w/w placówek

- liczba rozdyskrebowanych ulotek/materiałów

- liczba spotkań

Termin realizacji:

2021-2027

Cel 3. Zwiększenie skuteczności działań w zakresie udzielania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie

Kierunki i rodzaje działań:

1. Udzielenie specjalistycznej pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.
2. Wspieranie rodziny w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych (pomoc ofierze przemocy w uzyskaniu schronienia i odseparowania od sprawcy przemocy)
3. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).
4. Realizacja zajęć/grup wsparcia/spotkań edukacyjno–terapeutycznych indywidualnych i grupowych o tematyce zjawiska przemocy w rodzinie
5. Rozpowszechnianie ulotek/broszur/materiałów promocyjnych/artykułów z tematyki prewencji lub interwencji kryzysowej lub sposobów reagowania na przemoc w rodzinie.
6. Przekształcenie Punktu Interwencji Kryzysowej w Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

Wskaźniki:

- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały ze wsparcia Punktu Interwencji Kryzysowej
- liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z miejsc w specjalistycznych ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie
- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.
- liczba spotkań edukacyjno–terapeutycznych indywidualnych i grupowych o tematyce zjawiska przemocy w rodzinie
- liczba osób uczestniczących w spotkaniach

- utworzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

Termin realizacji:

2021-2027

Cel 4. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec sprawców przemocy w rodzinie

Kierunki i rodzaje działań:

1. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie
2. Realizowanie programów psychologiczno – terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie
3. Współdziałanie instytucji i organizacji w sprawie kwalifikacji sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno – terapeutycznych
4. Udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia przy pracach ze sprawcą przemocy w rodzinie.
5. Ewidencjonowanie instytucji rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie

Wskaźniki:

- liczba edycji programów oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie
- liczba edycji programów psychologiczno – terapeutycznych dla sprawców przemocy w rodzinie
- liczba osób biorących udział w w/w. programach

- liczba zaktualizowanych informacji dotyczących bazy teleadresowej podmiotów oraz organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Termin realizacji:

2021-2027

Cel.5. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji oraz innych podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w celu podniesienia jakości i dostępności usług

Kierunki i rodzaje działań:

1. Zwiększenie skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez udział w szkoleniach, seminariach, kursach
2. Prowadzenie szkoleń podnoszących poziom wiedzy i kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wymiana dobrych praktyk
3. Promowanie współpracy interdyscyplinarnej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
4. Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wskaźniki:

- liczba szkoleń

- liczba osób biorących udział w szkoleniach/kursach

Termin realizacji:

2021-2027

VI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Brzezińskim będzie finansowany ze środków własnych powiatu, środków finansowych z budżetu państwa, środków instytucji współuczestniczących oraz z pozabudżetowych środków pozyskiwanych z różnych źródeł.

VII. MONITORING I EWALUACJA

Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację i organizację procesu realizacji jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzezinach. Funkcję koordynatora pełnić będzie psycholog Centrum. Monitoring i ewaluacja programu dokonywane będzie raz w roku w formie sprawozdania, opracowywanego do dnia 31 stycznia roku następnego i przedkładanego Radzie Powiatu w Brzezinach do dnia 31 marca w ramach sprawozdania z funkcjonowania jednostki.